

Sygn. akt VIII Ca 414/13

POSTANOWIENIE

Dnia 18 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu VIII Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodnicząca SSO Hanna Matuszewska (spr.),

Sędziowie SO Małgorzata Kończal, SO Marek Lewandowski

po rozpoznaniu w dniu 18 października 2013 r. w Toruniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z urzędu

przy uczestnictwie M. A., B. M., D. A. i A. J.

o sporządzenie spisu inwentarza po A. N.

na skutek apelacji uczestniczki D. A.

od postanowienia Sądu Rejonowego w Toruniu

z dnia 23 kwietnia 2013 r.

sygn. akt XI Ns 602/13

postanawia: uchylić zaskarżone postanowienie i umorzyć postępowanie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 23 kwietnia 2013 r. Sąd Rejonowy w Toruniu dokonał spisu inwentarza spadkowego po A. N. zmarłej (...) r. w T. i zlecił jego sporządzenie Komornikowi Sądowemu Krzysztofowi Mańkowskiemu działającemu przy Sądzie Rejonowym w Toruniu (pkt 1) oraz ustalili, że koszty postępowania ponosi D. A., a w przypadku ich nieuiszczenia podlegają one ściągnięciu z majątku spadkowego (pkt 2). Orzeczenie powyższe zapadło na podstawie art. 644 k.p.c. w związku ze złożeniem w dniu 27 marca 2013 r. przez D. A. notarialnego oświadczenia o przyjęciu spadku z dobrodziejstwem inwentarza, przekazanego sądowi przez notariusza po myśli art. 640 § 1 k.p.c. w dniu 29 marca 2013 r.

Uczestniczka D. A. złożyła apelację od opisanego postanowienia, zarzucając naruszenie art. 644 k.p.c. w zw. z art. 365 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. przez niewłaściwe zastosowanie, bowiem dnia 10 kwietnia 2013 r. Sąd Rejonowy w Toruniu wydał już postanowienie w przedmiocie sporządzenia spisu inwentarza spadkowego po zmarłej A. N.. Wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i umorzenie postępowania.

Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Apelacja zasługiwała na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 644 k.p.c. jeżeli złożono oświadczenie o przyjęciu spadku z dobrodziejstwem inwentarza, a inwentarz nie był przedtem sporządzony, sąd wyda postanowienie o sporządzeniu spisu inwentarza. W takim przypadku sąd spadku

jest zobligowany zarządzić spis inwentarza z urzędu, a instrumentem realizacji tego obowiązku jest, w razie złożenia oświadczenia spadkowego w formie notarialnej, przewidziany przez art. 640 § 1 zd. 2 k.p.c. wymóg niezwłocznego jego przesłania przez notariusza sądowi.

Postanowienie o sporządzeniu spisu inwentarza jest orzeczeniem co do istoty sprawy (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 23 sierpnia 2006 r., III CZP 52/06, OSNC z 2007 r. nr 5 poz.72), a tym samym postępowanie w tym przedmiocie podlega reżimowi tak powagi rzeczy osądzonej jak i stanu zawisłości sprawy wynikającemu z art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. (por. uzasadnianie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2010 r., III CZP 65/10, OSNC z 2011 r. nr 3 poz. 2).

Na gruncie niniejszej sprawy w chwili wydania zaskarżonego postanowienia tj. 23 kwietnia 2013 r. nie zachodziła przesłanka formalna określona w art. 644 k.p.c. w postaci braku spisu inwentarza. Spis ten został bowiem zarządzony na mocy postanowienia z dnia 10 kwietnia 2013 r. wydanego w toku sprawy XI Ns 303/13 o stwierdzenie nabycia spadku po A. N.. Przedmiot obu rozstrzygnięć, jak i krąg uczestników postępowań były tożsame. W tej sytuacji stwierdzić należy, że zaskarżone orzeczenie zapadło w warunkach *litis pendendis* (zawisłości sprawy), co jest równoznaczne z nieważnością postępowania (art. 379 § 3 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

Wypis aktu notarialnego zawierającego oświadczenie o przyjęciu spadku z dobrodziejstwem inwentarza wpłynął do Sądu Rejonowego w dniu 3 kwietnia 2013 r. Skoro w dniu 10 kwietnia 2013 r. w toczącej się równolegle sprawie XI Ns 303/13 zostało wydane postanowienie spadkowe wraz z zarządzeniem spisu inwentarza, to zainicjowane wcześniej oświadczeniem notarialnym postępowanie należało umorzyć na podstawie art. 355 § 1 *in fine* k.p.c. w zw. z art. 13 § 3 k.p.c. z uwagi na następczą niedopuszczalność merytorycznego rozstrzygnięcia.

Dlatego też Sąd Okręgowy uchylił zaskarżone postanowienie (art. 374 k.p.c. i art. 386 § 3 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).